

Nieuws uit de TAFEL VAN VIJFTIEN

OVER DE COMMISSIE STRUCTUURVERSTERKING EN WERKGELEGENHEID ZEELAND

In het advies van de commissie Structuurversterking en werkgelegenheid *Zeeland in stroomversnelling* (onder leiding van Jan Peter Balkenende) staat hoe de Zeeuwse economische structuur versterkt kan worden. Dat is nodig, want de Zeeuwse economie wordt op termijn bedreigd. Daarom hebben onderwijs, overheid en bedrijfsleven in Zeeland de handen ineen geslagen om de Zeeuwse economie toekomstbestendiger te maken. De Provincie Zeeland en de Tafel van 15 informeren u over de aanbevelingen van de commissie Structuurversterking en de proeftuin Maak Verschil, waarin onderzocht wordt hoe de Zeeuwse overheden het beste kunnen bijdragen aan het realiseren van de aanbevelingen.

De commissie Structuurversterking heeft geconstateerd dat Zeeland zonder ingrijpen in een neerwaartse economische spiraal terecht komt:

- Het aantal banen daalt verder
- Zonder investeringen ontstaat verlies van concurrentiekracht
- Verdere achterstand in het aantrekken van buitenlandse bedrijven
- Inkomsten voor provincie en gemeenten dalen, waardoor er minder investeringsruimte komt voor de regio

Inmiddels heeft de Provincie een programmamanager (Koos de Groot) aangesteld om de adviezen van de commissie uit te voeren, en is samen met het ministerie van EZ een Zeelandcoördinator aangesteld: Jan van der Eijk. Zij hebben een aanjaagfunctie en moeten ervoor zorgen dat de onderlinge samenhang en samenwerking versterkt wordt.

Jan van der Eijk uit Dordrecht is op 28 september 2016 begonnen en werkt 1 dag in de week als Zeelandcoördinator. Van der Eijk heeft onder andere onderzoek gedaan naar de Eemshaven Chemie op Stoom en Rotterdam Actieplan Versterking Industriecluster Rotterdam/Moerdijk gedaan, als lid van de onderzoekscommissie. Meer over Jan van der Eijk en alle actuele informatie over de uitvoering van de adviezen leest u op www.zeeland.nl/commissiestructuurversterking

Wat is de hoofdlijn van het advies?

De commissie adviseert focus aan te brengen op enkele cruciale acties:

- ▶ **SDR / circulaire economie / biobased economy**
- ▶ **Energietransitie en Deltatechnologie**
- ▶ **Bèta College**
- ▶ **Havensamenwerking**
- ▶ **Gezonde regio en toerisme**

Daarnaast kent het advies een aantal 'randvoorwaardelijke acties':

- Vergroting van de bestuurskracht van de regio (experimenteergebied bestuurlijke vernieuwing);
- Vergroting van de uitvoeringskracht van de regio: Zeeland ontwikkelingsfonds en NV Impuls;
- Coherent werk maken van leefbaarheid: aantrekkelijk Zeeland (leefbaarheidsagenda).

Rode draad is dat er samenwerking nodig is, binnen Zeeland maar ook met buurregio's!

Op pagina 2 worden deze acties kort beschreven.

5 PRIORITEITEN VOOR ZEELAND

Smart Delta Resources, circulaire & biobased economie

Smart Delta Resources (SDR) is een uniek samenwerkingsverband van 11 grote energie- en grondstof intensieve bedrijven in Zeeland, West-Brabant en de Gentse Kanaalzone. SDR realiseert reststroomkoppelingen tussen bedrijven en doet proeven, waar het Nederlandse bedrijfsleven gebruik van kan maken. We versterken hier de internationale concurrentiepositie en dragen bij aan het Nationaal Energieakkoord. Om deze rendabele projecten te realiseren zetten we een revoluerend investeringsfonds op.

Energietransitie en Deltatechnologie

De Zeeuwse havens, met Vlissingen voorop, spelen een cruciale rol bij de totstandkoming en instandhouding van windmolenparken op zee. De leidende rol van Zeeland krijgt een extra impuls door de (komende) gunningen van de Borsselse windparken. De buitenhaven in Vlissingen wordt als 'maintenance haven' ingericht. De komst van het Center of Expertise naar Zeeland is, met de gunstige geografische ligging, vanzelfsprekend. Daarnaast is Zeeland als land in zee dé proeftuin voor vernieuwende waterveiligheidsconcepten.

Bèta College

De 'University College for Engineering and Innovation' versterkt de innovatiekracht. Gekwalificeerde technische arbeidskrachten en opleidingsplaatsen zijn hard nodig. Studenten kunnen hier niet alleen afstuderen als bachelor, ze kunnen ook als ondernemer actief worden via een aparte afstudeerroute óf direct na hun studie aan het werk gaan. Door de kleinschaligheid én door de sterke vertegenwoordiging van chemische en technische bedrijven is Zeeland dé plaats voor dit Bèta College, speerpunt van Campus Zeeland!, het economisch netwerk van bedrijven, kennisinstellingen en overheden

Havensamenwerking

Mondiale ontwikkelingen op het gebied van energie, klimaat en logistiek stellen de Nederlandse en Vlaamse havens voor grote, gedeelde opgaven. Samenwerking versterkt de havens en verstevigt de internationale concurrentiepositie. Daarom verkennen Zeeland Seaports en Gent een fusie. Een optimale bereikbaarheid van Zeeland Seaports is ook van groot belang. Verbetering van spooransluitingen en vergroting van het aantal verbindingen van buisleidingen zijn essentieel. Bedrijven – bestaande en geïnteresseerde – vragen hier nadrukkelijk om.

Gezonde regio en toerisme.

Door haar natuurlijke kenmerken blinkt Zeeland uit als gezonde woon-, werk- en recreatieomgeving. Nu ook zorgverzekeraars de focus verbreden van curatie naar preventie biedt de zorgeconomie enorme kansen. Het levert Nederland nieuwe toeristische concepten op voor tijdelijke gasten, maar ook een versterking van de basisgezondheidsinfrastructuur die jaarrond ten gunste komt van inwoners en bezoekers. Door de natuurlijke omgeving is Zeeland als gezonde regio dé leerexperimenteerregio voor heel het land.

3 RANDVOORWAARDEN

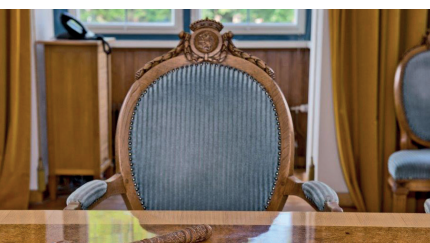
Leefbaarheidsagenda aantrekkelijk Zeeland

Door vergrijzing, ontgroening en krimp staan cruciale voorzieningen onder druk. Een leefbaar Zeeland is een randvoorwaarde om de regio aantrekkelijk te houden voor jongeren, ouderen en nieuwe inwoners. De Zeeuwse overheden, instellingen en bedrijfsleven slaan de handen ineen.

Zeeland ontwikkelingsfonds

Forse investeringen zijn nodig. We willen zoveel mogelijk een beroep doen op Europese middelen. De commissie Structuurversterking en werkgelegenheid (Balkenende) geeft aan dat 100 miljoen euro nodig is voor een Zeeland fonds. De regio heeft een deel van het benodigde bedrag al gereserveerd. Ze vraagt ook het Rijk dit te doen, zodat middelen beschikbaar kunnen komen zodra de concrete projectplannen gereed zijn. Verder wordt ontwikkelbedrijf Impuls Zeeland versterkt met steun van het Rijk.

Vergroting van de bestuurskracht (experimenteergebied bestuurlijke vernieuwing)

Het rapport van Balkenende geeft aan dat het bestuur in Zeeland niet voldoende slagkracht heeft. Daar gaat Zeeland met de proeftuin 'Maak verschil' wat aan doen. Het actieprogramma van Balkenende willen we sneller kunnen realiseren door ook de samenwerkingsverbanden tussen de overheden te verbeteren. Op de volgende pagina vindt u meer info over de pilot bestuurlijke vernieuwing.

Maak verschil Zeeland

Proeftuin bestuurlijke vernieuwing

Een gebied net zo groot als de Randstad, maar dan met 380.000 inwoners. Dat vraagt om een goede organisatie van het openbaar bestuur. Daarom doet Zeeland mee als proeftuin in het project 'Maak verschil'. In dit project onderzoeken we hoe de Zeeuwse overheden het beste kunnen bijdragen aan het realiseren van de actielijnen uit het rapport *Zeeland in Stroomversnelling* van de commissie Balkenende. Wat is er nodig om de slagkracht van Zeeland te vergroten? Welke nieuwe vormen van samenwerking zijn er mogelijk?

Proeftuinen 'Maak verschil'

Zeeland vormt één van de zes proeftuinen in Nederland die de aanbevelingen uit het rapport *Maak verschil* van de Studiegroep Openbaar Bestuur in de praktijk toetst. De proeftuinen 'Maak verschil' zijn een gezamenlijk initiatief van gemeenten, provincies en Rijk.

Relatie met commissie structuurversterking en werkgelegenheid (Balkenende)

Op verzoek van de Tweede Kamer is door de commissie structuurversterking en werkgelegenheid, onder leiding van Jan-Peter Balkenende, onderzocht hoe de Zeeuwse economie ervoor staat en wat daar aan moet gebeuren. Eén van de conclusies was dat nieuwe vormen van samenwerking dringend nodig zijn in Zeeland om de economische ontwikkeling te stimuleren. Met de Zeeuwse proeftuin 'Maak verschil' geven we invulling aan dit advies en willen we leerervaringen opdoen.

Wat is er tot nu toe gebeurd in de Zeeuwse proeftuin?

Om meer inzicht te krijgen in wat wel en niet werkt bij regionaal economische samenwerking is van juli tot november 2016 een analyse gedaan. Een onderdeel daarvan was een symposium op 2 november 2016 onder leiding van professor Marcel Boogers (Universiteit Twente). Daar is geïnventariseerd wat bedrijven en instellingen van de overheid verwachten op de onderwerpen uit het rapport van de commissie Balkenende. Wat moeten Zeeuwse overheden meer of juist minder doen? Wat kan er beter?

De vier grootste steden van Zeeland (Goes, Middelburg, Terneuzen en Vlissingen) hebben het initiatief genomen voor de proeftuin. Zij stelden een stuurgroep samen die de uitvoering coördineert en de route voor het project bepaalt. In de stuurgroep hebben zitting: Harry van der Maas (gedeputeerde Provincie Zeeland), René Verhulst (burgemeester gemeente Goes) en Marcel Delhez (burgemeester gemeente Noord-Beveland). In de Tafel van 15, waarin bestuurders van gemeenten, waterschap en Provincie elkaar regelmatig ontmoeten en informatie uitwisselen, wordt veel gesproken over de voortgang en ontwikkeling van de proeftuin.

Kijk voor meer informatie, de verslagen van het symposium van 2 november en het advies aan de bestuurders in Zeeland op: <http://proeftuinenmaakverschil.nl/proeftuin-zeeland>.

Gert-Jan Buitendijk, directeur-generaal Bestuur en Wonen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bracht onlangs een bezoek aan Zeeland om meer te weten te komen over de Zeeuwse proeftuin. Zijn drie adviezen aan Zeeland zijn:

- “De actielijnen van Balkenende bieden Zeeland focus; hou die vast!”
- “Concretiseer de actielijnen en organiseer daadkracht”
- “Committeer je als overheden aan de opgaven en maak een Pact”

Het advies van Marcel Boogers in een notedop:

Opgaven

- Concretisering strategische agenda met versterken van 'sense of urgency'
- Betrekken maatschappelijke partners bij invulling actielijnen (triple helix samenwerkingen)
- Verbinding Zeeuwse agenda met subregionale en lokale opgaven.
- Versterken bestuurlijke samenwerking: coördinatie, regie, leiderschap; 'bouwen aan vertrouwen'
- Positionering gemeenteraden, PS en AV

Ontwikkelpad

- Pact van Zeeland tussen Zeeuwse overheden, bedrijven en (kennis-) instellingen – Commitment!
- Vorming coalities rondom actielijnen (incl. concretisering)
- Regionale ontwikkelingsmaatschappij versterken
- Ontwikkeling bestuurlijke begeleidingsstructuur

De komende tijd moeten de vervolgstappen worden bepaald, op basis van bespreking van het advies.

Zeeland in stroomversnelling

In *Zeeland in stroomversnelling* staat dat een duurzame groei van de Zeeuwse economie alleen maar mogelijk is door de opgaven en strategische agenda van Zeeland te verbinden aan agenda's en activiteiten buiten de provinciegrenzen, in combinatie met bestuurlijke daadkracht. Hoe draagt de Provincie daar aan bij?

“Bestendige vooruitgang vraagt om zo tijdig mogelijk bijsturen”

Gedeputeerde Jo-Annes de Bat: “De Troonrede opende dit jaar met een mooi citaat van oud-premier Piet de Jong: ‘Bestendige vooruitgang vraagt om zo tijdig mogelijk bijsturen’. Dat is precies wat Zeeland moet doen als ze het economische tij wil keren. Daartoe moeten we keuzes maken, samenwerken en in actie komen. Wij gaan daar werk van maken.

De thema's waar Balkenende de beste kansen voor Zeeland ziet zijn vanzelfsprekend ons kompas voor de komende jaren. Maar naast focus is ook samenwerking meer dan ooit nodig. Dat begon al bij de totstandkoming van onze Economische Agenda. We hebben bijeenkomsten in alle Zeeuwse regio's georganiseerd voor onze partners én inwoners om mee te denken en praten over welke keuzes we moeten maken voor Zeeland. Die betrokkenheid willen we graag vasthouden. Want bij alle thema's die voor Zeeland van cruciaal belang zijn, hebben we het bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek hard nodig. Uitvoeren en investeren kunnen we niet alleen. En investeringen zijn hard nodig.

Wij gaan natuurlijk niet ons handje ophouden in Den Haag zonder dat we zelf financiële consequenties trekken. Daarom hebben we in onze Begroting een groot deel vrij gemaakt om met de aanbevelingen van het rapport Balkenende aan de slag te kunnen. Voor het komende jaar hebben we ruim 25 miljoen euro gereserveerd. De in Zeeland betrokken partijen hebben ook financiële toezeggingen gedaan. Als wij ons deel van het advies uitvoeren, verwachten we van het Rijk hetzelfde: naast financiële middelen voor een bestendige Zeeuwse economie ook inzet en commitment om zaken in Zeeland te realiseren. Daarom is ook lobby naar Den Haag van groot belang. Tijdens het Prinsjesfestival hebben we daar al een goed begin mee gemaakt. We weten welke kansen we nu moeten gaan verzilveren. Aan Zeeland zal het niet liggen.”